

"Belki bütün esbab-ı zahiriyenin vazifeleri, izzet-i rububiyetin perdeleridir." Buradaki "bütün" ifadesi, hayırlı işlerin de sebeplerini kapsar mı? Yani hayırlı işlerde de izzetin perdesi vardır, desek doğru olur mu?

Hayırlı işlerin çirkin ve tenkide konu olacak bir hususu olmayacağı için, İzzet-i İlahiyeye perde olması manasız olur. Hatta hamd ve şükrün önünde de bir engel teşkil eder. Bu yüzden hayırlı ve her ciheti ile şeffaf olan nimetlerin sebepleri de gayet ince ve nurani olarak tayin edilmiştir. Zahirde şer gibi duran şeylerin sebepleri kesif ve mat iken, hayırlı ve nurani şeylerin sebepleri gayet derecede nurani ve saydamdır. Üstad Hazretleri bu hususa şu şekilde işaret ediyor:

"Demek esbab vaz edilmiş, tâ aklın nazar-ı zahirîsine karşı kudretin izzeti muhafaza edilsin. Zira, aynanın iki veçhi gibi, her şeyin bir mülk ciheti var ki, aynanın mülevven yüzüne benzer; muhtelif renklere ve hâlâta medar olabilir. Biri melekût'tur ki, aynanın parlak yüzüne benzer. Mülk ve zahir veçhinde, kudret-i Samedâniyenin izzetine ve kemâline münâfi hâlât vardır. Esbab, o hâlâta hem merci, hem medar olmak için vaz edilmişler. Fakat melekûtiyet ve hakikat cânibinde her şey şeffaftır, güzeldir, kudretin bizzat mübaşeretine münasiptir, izzetine münâfi değildir. Onun için, esbab sırf zahirîdir; melekûtiyette ve hakikatte tesir-i hakikîleri yoktur."(1)

(1) bk. [Sözler, Yirmi İkinci Söz, İkinci Makam.](#)